

מסורת הש"ס

(א) קוטה מזב: [סנהדרין
ק:ב, ג] (פ"י כדי שיבקשו
עלי רחמים. ערוך ערך שח
ו,א) (ג) יבמות יא: וש"נ
כמוצות יג. סה: (ד) קוטה
יא: (ה) שבת קל, (ו) ז"ל
והוא, (ז) ז"ל תו רבנן כ"א
בע"נ, (ח) מילתא פ'
בשלת, (ט) צהלותא יא ח,

לעזי רע"י

אליינדר"י [אליינדר"א].
כוסבר.

מוסף רש"י

לישנא מעליא נקט.
שמאיה ודרך נקיי הדעת
לספר כלשון נקיה (פסחים
ג.) על עסקי
משפחותיו. שנאמר להם
קרובות (שבת קל.).

רבינו חננאל

ואסיקנא ירד להן לישראל
תכשיטי נשים וציקי
קדירה ואבנים טובות
ומרגליות עם הזמן.

תום' ישנים

[עולה אנג' מזונותיו עמו.
 י' אומר צבא'ת רבה
 [פ"כ, ה] שא'נו אוכל עד
 שמי'ע לגיד של קרקע
 במולה ואוכל. א' בן תשעה
 אראשון ב'. ועדין לא
 גזר שצריכ'ת להמתין ג'
 חדשים מ'ס הנחנה כי לא
 תזכרו עדין שהם צדוקים.]

הגהות הב"ח

(ה) נמרא עינו נסוק כל
העיריות טולן דמוט:
(ו) לזר מזה דער
לנוקר משפט וכן לקמן:
(ז) אם ארם לא נאמר
לזר לנוקר משפט מאה
מאה נאמא עומרה וכו'
שהוא סרס (עליה) תא"מ
ויו"צ ק"ה א"ה א"ה נמצא
עומרה בבית בעלה
בירוד שהוא סרס
עליה נמצא עומרה
בבית אביה בירוד
שראית עומרה עליו:
(ח) שם ארנס טובות
ומגשלות עם שם נאמא
ומגשלות רחלי: (ט) אם
אכנס לזר השמן אמר ר'
טובא אל תהא לזר
אלא זר מה שדו הו'
מהפך המהפך גוונים
אף המן המהפך לזמה
טעמיים איזל דלמני לש
וזד נה וזו זר מינוק
כוסה דה וזו מולאין וז'
טעמים ויחמא משה
בתת ר' לזר וזי עמית
בזמן גוונים וי"ז גלא
דק"ל לתלמודא הא דכמיא לה
וגוין ר': (י) ר"י דהא

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

ענינו כדכסו. איהב שכרות: כל העולם דומה עליו כמיסור. ממון
לאחרים דומה לו היתר: ישינה לאחרים. שמה ישיאיהו ענה:
(1) דאגה. פחד שדואג על הפסד שום דבר פן יבאיהו: יורד עמו
לחיייו. בכל דבר שהוא יכול להקניטו ולהפסידו הוא יורד: עריות.

וְנִאֲסְרוּ לָהֶם בְּמִדְבַּר וּדְגָה לָשׁוֹן
 תִּשְׁמָשׁ כִּמוּ וַיִּדְגּוּ לָרֹב (בְּרִאשִׁית מו):
וּמִחֲסֵה פִיה. מִקְנַחַת פִּיה שֶׁל מִטָּה
 כִּמוּ כֹאֲשֶׁר יִמְחֶה הַנִּלְחָת (מִלִּים ב
 נב). כִּמִּי שֶׁמִּקְנַחַת אֶת הַקֶּהֳרֶה: **דֹּאמֶר**
 (בא). מִמְּבֹרֶת סוּטָה בְּצֶרֶק קִמָּא (דף
 יא:). **לֹא פִרְצֵי צֶהוּ**. לֹא הָיוּ פְּרוֹשִׁים
 בְּעֶרְוִית בְּמִזְרִים: **הֵנָּה דֹאסִירִין**.
 אֹתוֹן שֶׁהָיוּ נֹאסְרוֹת לְצִי נַח כְּגוֹן
 הֵנָּה דֹאסִירִין בְּסִנְהֶדְרִין (דף יז):
 עֲרוּרָה שֶׁ"צ"ד שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִמִּיתָן עֲלֶיהָ
 בֵּן נַח מִזִּהְרָה עֲלֶיהָ וְהָן צִבּוּ עַל
 הַנּוֹסֶפּוֹת: **לֵלְלוּ לֹא טַעְמוֹ**. שֶׁהָן
 קָשִׁין לְעֹבְרוֹת וּמִיִּיקוֹת כִּדְאִמְרִין
 בְּסַפְרֵי ט) מִשַּׁל אֹמֶר לֹאֶשֶׁה לֹא תִאֲכַלִּי
 צֶלַל מִפְּנֵי הַתִּינוּק: **וְהוּא כּוֹרַע גֹּד**
לֵבָן אִמֶּר רֵבִי אֲסִי. זֶרַע הַגֹּד אִינוֹ
 לֵבָן אֲבָל עֵגוֹל הוּא וְהָכִי קֹאמֶר
 קֹקְרָא וְהוּא עֵגוֹל כּוֹרַע גֹּד וְלֵבָן
 כִּמְרֹגֵלִית: **גְּבוּיָא**. גִּרְעִין שֶׁל
 לֵאֲלִינְדֵר: **שְׂדוּמָה לּוֹרַע פֶּסָן**.

עינו בכוסו ⁽⁶⁾ עריות כולן דומות עליו כמישור
 וחד אמר כל הנותן עינו בכוסו כל העולם
 כולו דומה עליו כמישור ⁽⁶⁾ ¹דאגה בלב איש
 ישחנה רבי אמי ורבי אסי חד אמר ישחנה
 מדעתו וחד אמר ⁽⁷⁾ישחנה לאחרים ²ונחש
 עפר לחמו ר' אמי ורבי אסי חד אמר אפילו
 אוכל כל מעדני עולם מועם בהם מעם עפר
 וחד אמר אפילו אוכל כל מעדני עולם אין
 דעתו מיושבת עליו עד שיאכל עפר תניא
 אמר רבי יוסי בוא וראה שלא כמדת הקב"ה
 מדת בשר ודם מדת בשר ודם מקניש את
 חבירו יורד עמו לחיו אבל הקב"ה אינו כן
 קלל את הנחש עולה לגג מזונותיו עמו יורד
 למטה מזונותיו עמו קלל את כנען אוכל
 מה שרבו אוכל ושותה מה שרבו שותה
 קלל את האשה הכל רצין אחריה קלל את
 האדמה הכל נזונין הימנה ³זכרנו את הדגה

שָׁם הוּא עוֹלָם: שְׁמַלְצִין עוֹנוֹתֵיהֶן. מִחוּץ שְׁהִיו לְרֹאשִׁים שְׁמָלָה
יֵרֵד מִן לִמְחָר הֵיוּ מִשְׁעַדִּים לָבֶס לְמִקְוֶה: (ו) אִם כֵּן תַּשְׁעָה וְכוּ'. לְפִי
שְׁתֵּאמַר (שְׁמֹת טו) וַיִּמְדּוּ עֲשׂוֹרָה בֵּין שְׁלִיקֵת הַרְבֵּה בֵּין שְׁלִיקֵת מִשְׁעַת
מוֹנָא עוֹמֵר לְגוֹלְגוֹלֶת וְאִם נִמְנָא יֵתֵר צְבִית הָרָאשׁוֹן צִידֵעַ שְׁבִין
תַּשְׁעָה לְרָאשׁוֹן הוּא וְאִם צְבִית
הָאֲחֵרֹן צִידֵעַ שְׁבִין הָאֲחֵרֹן הוּא:
הוּא פֶרֶה עָלָי. וְתוֹבַעְתּוֹ תְּכַזְּבֶתָּה:
יֵרֵד הֵמֶן עָלָיו. אִלְמָא בְּחוּץ הָאֲחֵרֹן
יֵרֵד וְכַתּוּב וַיֵּלֶךְ הָעָם וַיִּקְטְרוּ יֵיִאֵהָ
מִחוּץ לְמַחֲנֵה מִשְׁמַע וְכַתִּיב שָׁטוּ מִשְׁמַע
לְמִקְוֶה רְחוֹק כְּמוֹ מִשְׁטוֹ בְּצִלָּךְ (אִיִּז)
6: לְהַסֵּ. מִשְׁמַע אֲפִי: עוֹנוֹת.
מִשְׁמַע קוֹדֵם אֲפִיִּי: תַּכְשִׁיטֵי נָשִׁים.
צִשְׁמִים שְׁהֵן דְּלוֹכּוֹת צְמִדְהוֹת
וּמִתְקַשְׁטוֹת בְּהֵן לְהִיטוּ רִיחוֹן עֵרֶב
לְצִבְלֵיהֶן: יִקְי קִדְרִיהָ. תַּחְלִין
לְתַצְבִּיל עֵרֶב וּמִצּוּשׁ: שִׁירְדוּ לֵהֵן
אֲנִיִּים טוֹבוֹת. הִצִּירוּ נִדְבָה מִמֶּה
שְׁמוֹנָאִין צִבְקֵר צִבְקֵר כְּשִׁינְאִין
לְקוֹט אֶת הֵמֶן שְׁתֵּאמַר וַיִּקְטְרוּ אוֹתוֹ
צִבְקֵר צִבְקֵר: נִשְׁאִיִּים מִשְׁ. עֲנִיִּים
הֵיוּ: שֶׁד זֶה תִּינוֹק מוֹנָא זֶה כֵּל
מִיִּי טַעֲמִים. שְׁהָאם אֲזִכְרַתָּ:
לְהַסֵּ

אשר נאכל במצרים חנם רב ושמואל חד אמר דגים וחד אמר עריות
דאמר דגים דכתיב נאכל ומאן דאמר עריות דכתיב חנם ולמאן דאמר עריות הא כתיב נאכל^א לישנא מעליא
נקט דכתיב^א נאכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און ולמאן דאמר דגים מאי חנם דהווי מיתין להו
מהפקירא^א דאמר מר כשהיו ישראל שואבין מים הקב"ה מזמין להם בתוך המים דגים קטנים בכדיהן
בשלמא למאן דאמר דגים אבל עריות לא פריצי בהו היינו דכתב^א גן ענול אחותי כלה [גו'] אלא למ"ד
עריות מאי מעין חתום מהנד דאסירין לא פריצי בהו בשלמא למאן דאמר עריות היינו דכתיב^א וישמע
ממשה את העם בוכה למשפחותיו^א על עסקי משפחותיו שנאסרו להם לשכב אצלם אלא למאן דאמר
דגים מאי בוכה למשפחותיו הא והא הואי^א את הקשואים ואת האבטחים רבי אמי ורבי אסי חד אמר
טעם כל המינין טעמו במן טעם חמשת המינין הללו לא טעמו בו וחד אמר טעם כל המינין טעמו טעמן
ומומשן והללו טעמן ולא ממשן^א (והמן) כורע גד לבן (וטעמו) אמר ר' אסי עגול כנידא ולבן כמרגלית
(תניא נמי הכי) גד שדומה לזרע פשתן בנבעולין אחרים אומרים^א גד שדומה להגדה שמושכת לבו
של אדם כמים תניא אידך גד שמגיד להם לישראל אי בן תשעה לראשון ואי בן שבעה לאחרון לבן שמלבין
עונותיהן של ישראל תניא ר' יוסי אומר כשם שהנביא היה מגיד להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין
כך המן מגיד להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין כיצד שנים שבאו לפני משה לדין זה אומר עבדי
נגבת וזה אומר אתה מכרתו לי אמר להם משה^א לבוקר משפט למחר אם נמצא עומרו בבית רבו ראשון
בידוע שזה נגבו אם נמצא עומרו בבית רבו שני בידוע שזה מכרו לו וכן איש ואשה שבאו לפני משה לדין זה
אומר היא סרחה עלי והיא אומרת הוא סרח עלי אמר להם משה^א לבקר משפט למחר אם נמצא עומרה בבית
בעלה בידוע שהיא סרחה עליו נמצא עומרה בבית אביה בידוע שהוא סרח עליה כתיב^א וברדת הטל על
המחנה לילה [ירד המן עליו] וכתיב^א ויצא העם ולקטו וכתיב^א שמו העם ולקטו הא כיצד צדיקים ירד על פתח
בתיהם בינונים יצאו ולקטו רשעים שמו ולקטו כתיב להם וכתיב עוגות וכתיב וטחנו הא כיצד צדיקים לחם בינונים
עוגות רשעים טחנו בריחים או דכו במדוכה א"ר יהודה אמר רב ואיתימא ר' חמא בר' חנינא מלמד שירד להם
לישראל עם המן תכשיטי נשים דבר שנידוך במדוכה ובשלו בפרור א"ר חמא מלמד שירד להם לישראל עם
המן ציקי קדירה^א והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר מאי בבקר בבקר א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן
מדבר שירד להם בבקר בבקר מלמד שירדו להם לישראל אבנים טובות ומרגליות עם המן^א (א) והנשיאים הביאו
את אבני השם תנא נשיאים ממש וכן הוא אומר^א נשיאים ורוח וגשם אין^א והיה טעמו כטעם לשד השמן א"ר
אבהו^א (א) מה שד זה תינוק טועם בה כמה טעמים אף המן כל זמן שישראל אוכלין אותו מוצאין בו כמה טעמים
א"ד לשד ממש מה שד זה מתהפך לכמה גוונים אף המן מתהפך לכמה טעמים^א ויאמר משה בתת ה' לכם בערב
בשר לאכול ולחם בבקר לשבוע תנא משמיה דר' יהושע בן קרחה בשר ששאלו שלא כהוגן ניתן להם שלא כהוגן
לחם

[illegible]

עין משפט
גר מצוה

א [מ"י פכ"ז מהלכות
איסורי ביאה הלכה יח]:

תורה אור השלם

1. דאָנה קלב און
 שווער דער טוב
 2. זאב וועלד יערע
 באנדן אירעה בקער
 און קען ווען עס
 לעמו לא יערע ולא
 שווערע בלד יערע קדיש
 3. אפרייז שיעורו חסד
 4. זכורו את הדעה אשר
 נאכל במצרים תבס אש
 ואת החציר ואת
 הבצלים ואת השומשים
 כמבדרי יא
 5. כן דרך אשה נאמפת
 אכלה ומופתה פיה
 ואמר לא פעלתי יא
 6. מעלי כ
 7. כן נעול אתה יא
 8. נעול מעק חתום:
 9. שריידי ד
 10. וישמעו משה את
 העם ככה למשפחתי
 איש אשה אהלו ויחר
 יא מואר ובעני מעל
 11. מבדרי יא
 12. ויזכרו את ישראל
 את שמו ון ודואו כורע
 דא זלכן וועט בעצית
 דבדש: שמוט זא
 13. וברדת השל על
 המנהל יחד יד המן
 14. מבדרי יא
 15. ויאמר יא אל משה
 ונני משמיר לך את
 חם השמים ונאני
 ולקטו דבר יום ביומו
 למען אגסנו ויזל
 בתרתי אם
 16. שמוט זא
 17. ויקטו וטענו
 בריחו אן רכב במדבר
 ובשל כפרו וישאו את
 ענות הדעה טעמו שטעם
 18. ויקחו מלפני שמו
 19. את כל התרומה אשר
 הביאו למזבח את הדקה
 ולקטת אתה ונני אש
 אליו עוד נדבה בבקר
 20. שמוט זא
 21. ותבאנה הביאו את
 אבני השדה ואת אבני
 המזבח לאפור ולחשו
 שמוט זא
 22. ונשיאם ורחו ונשם
 23. און מטהלה במתח
 שר: משי כה י
 24. ויאמר משה ברת י
 25. ככה עבר בשר לאכל
 ולחם בבקר לשבע
 26. בשבע יא את תלתיכם
 ואתם אתם מלנים עליו
 ונתנו מה לא עליו
 27. לתלתיכם בל י
 שמוט זא